

Redacția: Administrația
 Tipografia:
 Brașov, piața mare, Târgul
 Inului Nr. 30.
 Nu se răspunde de întârzieri.
 Abonamentele se plătesc în avans.
 Prețurile de abonament:
 Brașov, piața mare, Târgul
 Inului Nr. 30.
 Expeditoare mai prețioasă în Viena
 P. Moser, Hanssen & Vogler (Olio
 & Co.), H. Schalk, Alois Herndl, M.
 Bauer, A. Oppel, J. Homberger; în
 Budapesta: A. F. Joldányi, E. K.
 Bernat; în Frankfurt: G. L.
 Bauer; în Hamburg: A. Sinner.
 Prețurile inserțiilor: o serie
 pe o coloană 8 cr. și
 o linie pentru o publi-
 citate. Publicări mai dese după
 tariful și învoială.
 Reclame pe pagină a III-a o
 serie 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LVII.

„Gazeta” este în frâncoroni
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se primumă la toate oficiile
 poștale din țară și din afară
 și la dd. colectorii.
 Abonamentul pentru Brașov:
 a administrației, piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30 etagiul
 I.: pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
 3 fl. Ună exemplară 5 cr. v. a.
 sau 15 bani. Atât abonamen-
 tele cât și inserțiile sunt
 a se plăti înainte.

Nr. 14.

Brașov, Joi, 20 Ianuarie (1 Februarie)

1894.

Apponyi la răspântie.

Brașov, 19 Ianuarie v.

În revista de ieri am arătat ce direcțiune a luat agitațiunea pro și contra proiectelor de lege bisericească-politice în sinul masei populare maghiare. Astăzi voim să vorbim despre însemnătatea și șansele mișcării opoziționale în dietă, cum am spus cu alte cuvinte, despre situațiunea parlamentară, creată prin prezentarea acelor proiecte de lege.

Scim, că partida guvernului este foarte slăbită în urma desertărilor număröse din sinul ei, care continuă, deși mai sporadic, încă și acuma. În urma acesta s'a dat lozincă de a grăbi cât se poate mai mult punerea în discuțiune parlamentară a legii asupra căsătoriei civile. Comisiunea justițiară și-a și terminat raportul în atacarea acestei legi și l'ă va prezenta camerei la 5 Februarie n. a. c. Puține zile după acesta se va începe dezbateri în plen asupra proiectului de lege privitor la căsătoria civilă.

Tote mergu cu o iuțelă destul de mare. Guvernul face cele mai mari sforțări spre a pune stavilă fatalii secesiuni din partida sa, ca să poată ține peptu cu opozițiunea, când se vor dezbate proiectele de lege bisericească-politice. D-lă Wekerle scie bine, că, odată ajunsu lucrul până la votare, nici partida independentă, nici partida lui Apponyi nu voru pute lua pozițiune hotărâtă în contra reformelor proiectate și așa sperază, că va eși triumfătoru din campania.

Situațiunea opozițiunei maghiare în această cestiune nu este mai puțin confusă, ca aceea a guvernului. Atât Kossuthistii cât și Apponyistii au declarat de repețite ori, că în principii sunt pentru reforma po-

litică-bisericească pe care o numesu „liberală”, au declarat că nu voru să se pună în contradicțiă cu instituțiunile liberalismului menite de a asigura interesele naționale maghiare și alte de aceste. Ba Apponyi cu ai săi mergu până a reclama pentru sine paternitatea reformelor din cestiune. Numai unu lucru nu dorescu și nu voiescu ei, ca adecă aceste reforme mari și epocale să fiă executate de guvernul actual și de majoritatea de față.

Articuli foiloru apponyiste mai alesu se termină de unu timp încoco totu cu refrenul, că ministeriul actual și partida lui nu sunt, în stare de a realiza amintitele reforme în adevăratul interesu al statului și că trebuie să vină la cârmă alți bărbați mai însuflețiți și mai populari, ca să poată rezolva această grea problemă, trebuie să vină contele Apponyi să aducă ordine în chaosul ce l'a produsu incapacitatea și nesinceritatea guvernăntiloru de ad. Situațiunea ar fi foarte netedă și ușoră pentru d-lă Apponyi, dacă ministeriul Wekerle ar pute fi constrins să se retragă înainte de ce i-ar succeda a pune la adăpostu proiectele de lege bisericească-politice. Atunci contele doritoru de portofaliu și ar ajunge ținta și ar lua elu asupra și realizarea unei reforme ca șefu alu unei noue fusiuni parlamentare. Dér decât acesta nu va succeda, se redică pentru Apponyi întrebarea dificilă, ce atitudine să ia față cu reforma? Dacă nu se va pronunța hotărât pentru ea, atunci, fiindu susținută această reformă de majoritatea camerei, elu nu va mai pute intra în viitoră combinațiă ministerială.

Acosta i-o pnnu în vedere acuma și cei din stanga extremă. Organul lor de căpeteniă „Egyetértés” prețice, că marea majoritate a partidei independentilor și dela 1848 se voru

grupa împrejurul reformei liberale și voru decide sorțea ei în cameră, căci, dize, va fi micu numărul acelor, care desavuându vechiul program și gloriosul trecut alu partidei voru da mâna cu vechii contrari „pentru promovarea cauzei reacțiunei.”

Aceasî foie prețice neapărata cădere a cabinetului Wekerle și a partidei liberale după votarea reformelor și pentru casul acesta crede, că în capul guvernului care va moșteni pe cel de față nu va pute sta unu bărbatu de stat, care în lupta parlamentară ce vine, va lua pozițiă în contra reformelor bisericească-politice. Ergo contele Apponyi a ajunsu la o răspântie și va avé să alegă una din două: gloria puterii, ori izolarea.

Așa caracterisază extremii opoziționali situațiunea contelui Apponyi. Se vede însă dintr'o enunțaiune a unui aderent alu său de frunte, Emericu Hodossy, că contele Apponyi are de gându, ca în viitoră dezbateri să ia o pozițiune deosebită între cele „două tabere extreme”, pe cari Hodossy le caracterisază astfel: tabera acelor, cari aru voi să subordoneze interesele generale ale statului intereselor unilaterale confesionale, și tabera guvernului, care privește instituțiunile liberale nu din punctu de vedere alu realizării intereselor statului, ci ca o dogmă a vr'unei filosofii de stat, ce vrea să o realizeze pe contul intereselor celor mai vitale ale statului.

Contele Apponyi cu ai săi stă la mijlocu între aceste două tabere, ce amenință „înaltele sale principii”, pe cari însă deocamdată nimeni nu le poate înțelege.

Putem fi curioși în adevăr cum se va desfășura această politică, care umblă cu doi bani în trei pungi

și decât nu-lă va da de rușine de astă-dată pe ambițiosul conte școlă iesuitică, prin care a trecut.

CRONICA POLITICĂ

— 19 (81) Ianuarie.

Dilele acestea s'a constituitu unu nou partid în dieta ungerescă, care formeză *partidul celor, ce stau afară de partid*. Până acuma a existat în dietă patru partide, acesta este alu cincelea și constă adu din 26 membri, cari au eșitu din partidul liberal. Între aceștia se află și contele Juliu Szapary. Noul partid s'a constituit sub presiul lui Péchy

În cercurile radicale din Serbia e foarte mare amărăciunea din pricina ucuzului regescu, prin care se ordonă, ca fostul cabinet liberal de sub președița lui Avakumović, să fiă scos de sub acuză. Clubul radicalilor a protestat contra acestui ucazu, dér regele n'a băgat în seamă protestul, și a sistat procesul. Casul acesta dovedesce și mai lămurit, că încordarea dintre Corónă și radicali devine totu mai mare. „Odjek”, organul radicalilor, scrie unu articolu foarte vehement în contra noulu guvern și a lui Milan. Numita foie dize, că partida radicală pretinde depărtarea din jurul regelui a personeilor, cari nu se potu bucura de nici o competență și încredere, și că partida voesce unu rege, care recunósce, că piatra fundamentală a statului este constituțiunea. — O telegramă din Belgrad aduce șireea, că Pasic, agentul diplomaticu sârbescu la curtea din Petersburg, provocat de partida radicală, și-a datu dimisia, fiindu rechiămatu la Belgrad. Pasic la început șovăia, dér în cele din urmă s'a plecatu dorinței radicalilor. — O altă telegramă din Belgrad asigură, că guvernul rusescu a îndrumat pe Persiani, să ocoléscă ori ce atingere cu Milan. Acestei îndrumări s'a alăturat și agentul diplomaticu francezu din Belgrad. — Foile rusescu ocupându-se cu încurăturile din Serbia sunt unanime

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

De prisos.

Novelă, de C. Russ.

II

(Urmare).

„Adalbert Heidenreich și fiu. Fabrică de șaluri, batiste și articli de fantasiă”, se putea ceti pe o tablă mare, lucitoare, așezată la o casă din strada Köpnik, înaintea căreia stetea cam pe la ameda zilei următoare Gertruda Bindemann.

Deja desu de dimineță a pornit ea éráși, pentru a-și imbia serviciile sale familielor, a căroru adresă le avea; dér ori unde a intrat, în totu locul a fostu întâmpinată cu unu nemângăitoru „nu”. Postul pentru care se ruga ea, era séu ocupat, séu nu o aflau destoinică.

Trudită și adencu descurajată, sosi ea în fine în strada Köpnik la casa, unde sciea din adresă, că locuesce în etagiul primu véduva dómna Heidenreich, care voia să angajeze o fată tinéră ca ajutatore în lucrurile de casă. Dama a anunțat, ca órá de convorbire, timpul dela 11¹/₂ până la óra unu, și așa Gertruda, care s'a gră-

bitu să ajungă mai de timpuriu pentru a fi prima, ce se recomandă, trebui să aștepte cu peianță, până când orologiul bisericei Mihailu arată, că a sositu timpul fixat.

Încă câte-va minute așteptă ea, apoi păși în antreul largu, boltit, a cărei portă mare era deschisă; mai multe uș, unele chiar bătute cu feru, conduceau la drépta și stanga în diferite apartamente ale marelui edificiu; numai după cât-va timpu află Gertruda una, pe care era țintuită o placă cu numele dómnei Heidenreich. Trase clopoțelul și de-odată, ca de o mână nevedută, se deschise ușa spre nisce trepte late masive.

Îi bătea inima, când se sui Gertruda pe scări; adresa dómnei Heidenreich era ultima, ce o mai avea. „Dacă nici aici nu-mi va succeda” cugetă ea „atunci nu mai sciu ce să încep”. Era la sfârșit și cu banii, și cu curagiul și cu puterile. „Fii liniștită” își dize ea și de-odată tresări, când o femeie mai bătrână, simplu îmbrăcată, o întrebă dela capul scării: „Ce poftesci, domnișoră?”

— „Ași voi să vorbesc cu dómna Heidenreich” răspuse Gertruda, căreia fața respectabilă și atrăgătoare a femeii îi insuflă încredere.

— „Eu sunt aceea. Cu ce Vă pot servi?”

Și aducându-și aminte îndată adaoșe, fără de a aștepta răspunsul Gertrudei, cu unu tonu compătitoru: „Nu cumva vii pentru postul acela? E deja ocupat, ieri séra am angajat o fată tinéră!”

Gertruda nu putu dize nici unu cuvânt. Cu tóte, că după esperiențele avute putea să se aștepte la răspunsul acesta, totuși, vedându-și ultima speranță nimicită, sta ca înlemnită. De abia auți cuvintele amicabile ale femeii: „Regretu foarte, că ai venit pre târziu, așa fi încercat cu d-ta”. Mormăind o scusă, ea se depărtă pe scară în josu amețită.

Uimită de palida față și de privirea plină de durere a tinerei fete, dómna Heidenreich voi să o cheme înapoi, dér într'aceea se auți din odaiă vocea fiului ei, care venise dela fabrică, și josu deja se închise ușa scării. „De prisos, și aici de prisos!” suspină Gertruda, dér nici căși putea da sémă de ceea ce s'a petrecut.

Urechile îi sunau, înaintea ochiloru îi jucau cercuri verzi și galbene, apoi — se făcu nópte; i-se părea, că se cufundă într'unu abis.

Orologiul fabricei bătea tocmai douespredesce. Din portă eșiau câte una séu cu părechea fete tinere și mai bătrâne, cu co-

șuri și ulciore mici pe brațe, ridându și vorbindu. De-odată amuțiră. Unu strigăt alu aceleia, care mergea în frunte, le-a adunat pe tóte, și acum stateau cu fețele uimite și spăriate în jurul unei fete tinere, care zăcea pe pământu, chiar lângă păreții edificiiului de fabrică. Stereră fetele în locu, și nu sciau cum să ajute.

— „Copile, ce s'a întâmplat aici?” se auți atunci vocea unei femei mai bătrâne, care eșise din casă.

Numai decâtu întórseră tóte capul, și tóte începură a-i răspunde.

— „Nu este una din fabrică, dómna Berner”.

— „Se vede, că domnișóra a leșinat.” Dómna Berner, care ocupa în fabrică locul unei conducătoare de secțiă, și astfel era superioră tinerelor lucrătoare, păși mai aproape.

— „Nu stați numai așa, ridicat'o, ca să o ducem în odaia de așteptare din parteru” dize ea scurtu și precisu. Îndată i-se și împlini ordinul. Mai multe brațe, decâtu câte erau de lipsă, o ridicară și o duseră în o odaiă mică, acum golă, în care trebuiau să aștepte lucrătorii fabricei, séu ori și cine voia să vorbescă cu domnul, până ce îi vinea rândul.

a declara, că criza din Serbia este opera cabinetului din Viena, care nu se mulțamește numai cu influența ce o exercită în Bulgaria, ci vră să jöce un rol stăpânitor și în Belgrad.

In 28 Ianuarie Papa a celebrat o liturghie, asistându 12,000 de credincioși ale diferitelor parohii din Roma. In urmă ocupându tronul, a primit omagiile exprimate de abatele-decan din Roma. Respondându, Papa a dîșu, că primește cu deosebită plăcere mărturisirea devotamentului bunului popor din Roma, apoi dîșe: Dorim, ca miseria de ađi să fiă inlăturabilă, și ordinea să se restabilească cătü de curîndü acolo, unde a fost turburată. Ar fi de doritü, continuă sântulü părinte, ca din experiența făcută să se tragă învățatură, pentru a se vedé primele cauze ale rölui, și pentru a afla remediul celü mai bun. Este bine a se spune, că ruina religioasă, făcută cu intențiune, a deschis calea ruinei morale și materiale. Nu numai justiția, ci și sensul politicü sfătuesce, ca societatea să revie la stima de religia străbunilorö noștri și să se apropie cu încredere de acela, căruia i s'a datü de Christosü suprema putere religioasă.

Prigoniri și procese.

Amü amintitü într'unulü din numerii trecuți ai föiei nöstre, că procurorii unguresci au pusü la cale o nouă serie de prigoniri și procese de presă.

Afară de cele două procese de presă, ce s'au intentatü d-lorü Andreiu Balteșü și Iónü Popa-Necșä, pentru poesia „Mihaiu Vițezulü”, care s'a publicatü în „Tribuna”, și pentru o adresă de aderență publicată în același diarü — s'au începutü în töte părțile interogatorii cu persoanele, cari au subscrisü adrese de aderență pentru osëndiții in procesulü „Repliei”.

Scimü, că până acuma astfelü de interogatorii s'au făcutü în Sibiu și în Blășiu. La 15 Ianuarie n. au fostü citați inaintea judelei investigatorü din Bistrița 5 preoți români, luându-se cu fiă-care unü interogatoriu de 2 ore. Acești preoți sünd: Nichita Suia din Nețiu, Constantinü Popü din Harina, Traianü Deacü din Frișü, Ioanü Timariu din Bêrla, N. Bungărdianu din Bileagü. Afară de aceștia se mai aștepă a fi citați alți 8 inși, cari asemenea au subscrisü adresa de aderență din Nr. 219 alü „Tribunei” din 1893.

Mai revoltătorü este casulü cu cei patru învățatori români din Borgo-Prundü. Acești învățatori, anume Eliseiu Danü, Paulü Beșä, Ilarionu Bosga și Iacobü Onca, in Nr. 204 alü „Tribunei” au subscrisü și ei o adresă de aderență. Ministrulü de justițiä dändü ordinü procurorilorö unguresci, ca să tragă pe banca acusatilorü pe toți

Cu ajutorul fetelorü aședä dömnä Berner pe ameița, pe o bancă, și îi puse sub capü unü pachetü de bumbacü, care tocmai era de îndemănă, îi deschiseră haina și o stropiră cu apă rece in față. Gertruda își deshise ochii odată, îi închise însă erăși și cădü din nou in leșinü.

— „Dömnä Berner” dîșe una dintre lucrătore „mi-se pare, că sêrmăna e de totü slăbită, ori de pré mare încordare, ori de föme.”

— „Se póte. Una dintre voi să fugă de grabă in bucătăriä și să aducă puțină supă de carne cu ou; eu voi merge la domnulü Sebalduș, să-lü rogü de unü păharü de vinü; elü totdeuna are câte o sticlă in dulapulü său.”

Cu acestea dëdü uneia dintre fete banü, ea inșä-și grăbi afară, lăsändü bolnava in grija lucrătorelorü, cari o priveau curioșe și cu milă.

Cu privirea pëtrundëtore, care o au copii de poporü ai Berlinului, ele îndatä au observatü, că leșinata se ține de clasele mai inalte ale societăței.

(Va urma).

aceia, cari au subscrisü astfelü de aderențe, și venindü la cunoscința d-lui Csäky, ministrulü instrucțiunei publice, că între aceștia se află și numiții învățatori, prin unü ordinü cu data de 6 Decemvre 1893, adresatü fișpanului conte Paulü Bethlen dela Bistrița-Năsëudü, dispune și ordonă, ca pe cei patru învățatori să-i suspendeze din postü și să pornescă contra lorü cercetare disciplinară. Fișpanulü a implinitü îndatä ordinulü ministrului, și aducëndü casulü la cunoscința comitetului comitatensü, a propusü acestuia, să suspende fără amănare din postulü lorü pe învățatorii cu pricina, să pornescă contra lorü cercetare disciplinară, provocändü in același timpü pe comitetul administrativü alü fondurilorü școlare și de stipendii din Năsëudü, ca să îngrijescă de inlocuirea numiților învățatori.

Comitetulü permanentü alü comitatului Bistrița-Năsëudü, a și făcutü acesta, adecă a suspendatü, prin fisolgăbirölü din Jaadü, pe cei patru învățatori români, fără dreptü de apelü și cu reducerea salariului, pe timpulü suspendării, la 1/3 parte.

Dintre cei patru învățatori, Ilariu Bosga, a revocatü iscălitura și a declaratü, că elü nu a sëmnatü adresa de aderență.

Din Camera română.

Discuțiune privitöre la cestiunea română.

Discursulü d-lui Take Ionescu, ministru cultelorü și instrucțiunei publice.

(Fine).

Dér celü puținü dîșe ceva ađi, la 189, d. Sturdza?

3Eu credü, că nu; eu credü, că d-sa nu și-a datü sëmă la Senatü de ceea ce a vorbitü și de ce consecințe vorü trage locotenenți d-sale; căci sciti förté bine, că locotenenți are mulți, căci de! Dëcă s'au bătütü succesorii lui Alexandru celü mare, cum nu se vorü bate pentru succesiune și aceia ai d-lui Sturdza.

Și acum, d-lorü, vă întrebü, dëcă acesta a fostü politica partidului liberalü, dëcă această politică a-ți susținutü cu atäta vehemență, cu o lipsă de măsură, care n'ar puté avé o scusă, decâtü într'o convicțiune adëncă... Atunci vă întrebü: ce evenimentü s'a petrecutü, ce grupare de putere, ce faptü nou s'a ivitü, care a sdruncinatü convingerea d-vöstré până într'atätü, încätü a-ți venitü să ne propuneți lucruri, cari sünd absolutü contrarii politice pe care o preconisați la 1890?

A! Dér v'ați schimbatü? Sunteți in drepturile d-vöstré să vă schimbați, nu tăgăduescü. Dér când unü mare partidü politicü, unü partidü, care pretinde, că are monopolulü naționalismului, când unü astfelü de partidü vrea să spunä națiunei:

Ceea ce țiam povestitü eu ani de-a rândulü nu este adevëratü; schimbați gândulü; liniștesceți îngrijirea; aiurea te avëntä, căci astädi altulü este adevërulü, atunci vă dîșe:

Sunteți datorü să spuneți națiunei, pentru ce v'ați schimbatü, când v'ați schimbatü, și care a fostü cauza erorii d-vöstré din trecutü? Până ce nu veți face acesta, vă cerü iertare, dëcă sunt silitü să credü, că nici atunci nu aveți o convingere desăvëșită; nici convingerea de ađi nu vă este decâtü förté slabă, ba încă eu credü, că nu o aveți de locü, séu că celü multü este la d-vöstré o neputincioasă încercare de a găsi ceva.

Căci ce ne cereți d-vöstré?

Ne spuneți și ne repetați, că existența Românilorü d'afară din regatü este necesară regatului nostru. Cine v'a tăgăduit-o? Nu noi, de sigurü, căci deosebitü de argumentele date de D-vöstre, este unulü mai puternicü.

In lumea acesta nimeni nu póte se trăsescă numai ca să consume, trebuie să și producä. Și nevoia este totü așa de adevërată pentru popóre, ca și pentru individi. Nu trăsescü decâtü neamurile, cari aducü ceva in comóra comună a ömenirei, o literatură originală, unü curentü religiosü, unü tipü esteticü, o invențiä deosebită. Și este evidentü, că multü mai ușorü este a răspunde acestei cerințe a luptei dintre ömeni, fără care nu este viață, unü nemü de unü-spre-dece milioane de ömeni, decâtü unuia de șese, veri-care ar fi despărțirile lui in mai multe organismuri politice.

Dér ați uitatü a doua parte a cestiunei; dëcă Românii de aiurea ne sünd necesari noue, noi, regatulü românü, le suntemü lorü indispensabili. Când acestü regatü ar dispäre, séu ar scädé, s'ar risipi și ideia românismului.

De aceea, mai întâi de töte, trebuie să ne preocupămü de acestü lucru; suntemü datorü să sacrificămü totä activitatea

noștră, pentru asigurarea și întărirea statului românü, dëcă vremü să vedemü pe ceilalți Români, din alte părți, mândri de origina, de limbă, de naționalitate lorü.

Dëcă amü șterge din idealulü nostru hotărîrea de a lucra din töte puterile la întărirea și mărirea statului românü, și dëcă in loculü acestui idealü ne-amü mulțami cu o dulce și liniștită vasalitate, cumpërätă fiă cu veri ce prețü, ah, atunci, mai curînd de cätü credeți, ar dispäre acea mândriä, care astädi trăsce așa de viuä in sufletele frațilorö noștri, mândria de a spune: „acéstă limbă, acéstă civilizațiune, acéstă naționalitate romänescă este a mea, alta nu primimü!” (Aplause).

Ceea ce inșé ne propuneți D-vöstré să facemü, este să punemü in primejdiä existența acestui statü, pe care nu l'am făcutü noi cei de pe acéstă bancă, dér pe care nu l'a făcutü nici D. Stolojanü, séu D-vöstré; a acestui statü, care s'a plămăditü din durerile a patru secole, a acestui statü necunoscutü in istoriä până acum câțiva ani, și pe care vă inchipuiți, că ați aședätü așa de tare pe harta Europei, in cätü să póte face totü felulü de experimente!

Vreți să facemü o mediațiune?

Dér cine v'o primesce?

Românii din Ardealü nu vă acceptä programulü. D. Maiorescu v'a cetitü „Gazeta Transilvaniei”, „Tribuna” se exprimä tot așa. Ascultați: „Ni se spune, că pe la școlele superiöre se cerü din partea unui domnü „in numele tinerimei universitare romäne”, semnături, pentru a cere partidului nostru naționalü eliminarea celui mai de căpeteniä postulatü din programulü partidului naționalü: Autonomia Transilvaniei. Cu acestü prilejü se face încercarea a discredita pe unii dintre fruntașii noștri. Când cine-va își dä semnătura, e bine să se uite, ce semnăzä.”

Și mai la vale:
„Ceea ce se uitä este mai alesü, că cestiunea română, a Românilorü din Transilvania și Ungaria, nu se deslégä la Bucuresci, ci in Sibiu, că Românii nu vorü numai deslegarea cestiunei romäne, ci echitate pentru töte popórele, pentru töte națiunile colocuitöre.”

„Tribuna” spune: că vremea înțelegerei unilaterale dintre Români și Maghiari, vremea aceea ce s'a numitü dualismulü românömaghiarü, pe care l'au visatü acei patrioți de dincolo, pe care D-vöstré i-ați numitü in gazete partidulü ungritü, deși sciti bine, că nu sünd Români ungritü acei distinși bărbați, dä acea vreme a trecutü.

De este bine séu réu, nu mă ocupü. Nu e tréba mea. Constatü inșé, că programulü d-lui Sturdza Românilorü nu le convine.

Dér cealaltä parte? Dér Maghiarii? Credeți D-vöstré, că ei vorü accepta mediațiunea unui guvernü streinü, — căci de guvernü este vorba, — între ei și conaționali lorü?

Dér ce ideä vă faceți D-vöstré de mândria acestorü ömeni, ce ideä slabă aveți de sentimentulü demnităței unei națiuni? Ați primi D-vöstré, ca unü statü vecinü, să intervinä, ca statü, in afacerile nöstre interioäre? Ce ați dîșe, dëcă nu unü partidü, dér unü deputatü din Camera din Sofia ar veni să spunä acolo, ce trebuie să facemü noi aci cu școlele bulgäresci din Dobrogea? Ce interpelări mi ați face? Și nu m'ați tolera nici 24 ore, dëcă ași avé aerulü să facü concesii.

Respectați demnitatea altora, dëcă voiți să se respecte a D-vöstré. Nu, intervențiä nu póte face nici unü bine, ea póte inșé face rele multe. Intervențiunea are, mai alesü, defectulü, de a face să întârșie momentulü, in care din mintea ömenilorü de statü maghiari, să dispärä chimera maghiarisării și să pëtrundä in ei hotărîrea și dorința, de a face cele de cuviință, ca să trăsescă bine și liniștitü cu frații noștri de dincolo.

Er pentru Românii de dincolo, intervențiunea noastră ar fi, ca cum ați dä o dädacä la unü copilü obicinuitü să iasä singurü, să trăsescă și să respire liberü. Luați pe acelü copilü, dați-lä chininä, îndopați-lü cu doctorii, și îi veți släbi organismulü, fără a-lü scäpa de primejdiä. Totü așa și cu Românii de dincolo: dați-le promisiuni deșarte și imposibile de realizatü ale d-lui Sturdza, și le veți släbi forța lorü de rezistență.

Și probä, că este așa, este că D. Stolojanü, mai cuminte, a ghicitü lucrulü și a dîșu: intervențiunea noastră, dëcă se va cere. D-le Stolojanü, așteptä să ni se cerä, și când se va cere și n'o vomü da atunci, să stämü la vorbä.

Și dëcă ar fi vorba să nu o facemü ca guvernü, atunci ce ce? Ca Alexandru Lahovary? Dér de ce să nu o facä D. Sturdza, care represintă partidulü liberalü, care represintă pe Tudor Vladimirescu. De ce să o facä D. Lahovari, care spuneți, că nu simte românescă ca D-vöstré?

Apoi dëcă in sfêșitü este vorba să-i

convingeți pe Maghiari pretindec, fațeți-o, și in ziua cândü veți reuși, vă făgăduimü, că noi declaräm in publicü, că aveți și mintea mai largă, și inima mai caldă, decâtü noi, și voi rëcunoscë, că ne-am înșelatü asupra adevëratelorü D-vöstre motive.

D. N. Fleva și d. St. Șendrea au mai spusü un lucru: au spusü, că politica din afară a Statului nostru, să nu fiă condusă de interesele Statului românü, ci de interesele Romänilor de dincolo. Aci vă veți răspunde totü cu Iónü Brätianu, cu acelü adevëratü ömü de Statü care spunea Romänilor de peste munți: „să nu voiți ca D-vösträ să ne dați direcțiune politicei nöstre. Noi, cari ne cunoscemü țera, cari din generați in generați amü luptatü, ca se aducemü acéstă țerä unde este, să ne lăsați in pace, să ne reglămü noi politica noastră!” In locü de acéstă șefulü alü doilea alü partidului liberalü, ne propune o politică, pe care a copiatü textualü din programulü partidului românescü din Ungaria de la 1890.

Și ceea ce era firescü și bime in gura și programulü lorü, este și nefirescü și periculosü in gura șefului partidului liberalü din România. Dëcă era naturalü să se spunä la Sibiu:

„Suntemü și ne simțim membri ai marei familii romäne de 11 milioane; ca membri ai ei tindemü la dezvoltarea materială și culturală a romänimei; tindemü la scutirea nemului nostru de töte influențele străine, cu töte aceste negămü solemnü, că amü avea tendințe daco-romänesci, ținemü a apartiné monarchiei austro-ungare și suntemü supuși credincioși ai corönei de Habsburg.”

Dëcă era firescü să dîșe: voimü convențiunü militare cu România, voimü tratatü de comerciu cu densä, și dëcă ei adaugä, că sünd partisanü ai triplei alianțe, — cum și trebuie să fiä, de öre-ce sünd cetățeni ai Austriei; dér că töte acestea nu se póte face pe cätä vreme nu se vorü schimba raporturile din Ungaria, este inșé inadmisibilü, să luämü pentru regatulü nostru programulü lorü dela Sibiu, căci ei nu le potü cunoscë töte câte le cunoscemü noi; este inadmisibilü, ca să dați D-vösträ conducerea Statului românü acelora, cari din cauza suferințelorü lorü vorü judeca mai lesne cu sentimentele, decâtü cu rațiunea rece și sănëtösă, care trebuie să ne conducä pe noi!

Dëcă amü dä noi hotărîrea celorü cari scimü, că vorü judeca cu ura trecutului, cu durerea prezentului și cu desnădăjduirea viitorului, er nu ömenilorö noștri de statü, ömenilorö noștri, cari vedü nu numai o parte din nemü, dér nemulü întregü, atunci lesne amü pune in jocü esistența regatului și viitorulü tuturorü!

Credü, d-lorü, că am terminatü cu acéstă cestiune națională, și am terminatü dîcëndu-ve: Dorescü, dorescü multü să nu se adevërescă ceea ce credü eu. Eu credü, că nu a fostü din partea D-vöstre, decâtü unü calculü greșitü, v'ați așteptatü să auziți de la noi declarațiunü, cari séu să ne facä imposibilü peste graniți, séu să ne släbescä in țerä; ați calculatü, că vomü ascunde póte tainele inimei nöstre, și atunci ne veți aräta publicului, ca pe nisce ömeni fără sânge românescü, ori vomü spune cuvinte imprudente, și atunci să ne arätați Europei, ca pe nisce ömeni, cari nu potü duce statulü românü pe calea de conservare, de liniște și de ordine! (Aplause prelungite).

N'amü cădütü in cursa, pe care ne-ați întinsü o. Dumneđu a voitü, ca ceretändü in fundulü inimei nöstre, să o găsimü așa de curatä in cätü să putemü, rezista! (Aplause).

Și am făcutü o, D-lorü, pentru că avemü convingerea adëncă, că așa cum lucrämü noi, lucrämü pentru binele nu numai alü statului românü, dér alü românismului întregü. Lucrämü ca să dämü acestei țeri o organizațiune mai bună și mai temeinică; să îi dämü finance solide, fără de cari nu este politică esternă posibilă; lucrämü să protegemü munca națională, fără care nu este progresü, lucrämü să împacämü spiritele și să dämü acestui regatü unü guvernü bunü, dér nu numai bunü, ci bländü și împaciutorü! (Aplause).

Etä ce voimü noi.

SCIRILE PILEI.

— 19 (31) Ianuarie.

Proiectulü cäsătoriei civile in dietä. Foile unguresci din Pesta aducü scirea, că raportulü comisiunei justiciare a dietei asupra desbaterilorü proiectului cäsătoriei civile, este gata, și se va inainta dietei in 5 Februarie. In 6 Februarie se va închide sesiunea actuală a dietei, er in 12 Februa-

ne se va începe marea desbatere asupra proiectului, care se crede, că va ține multă timp.

—o—

Încă un disident. După cum se vestese, și deputatul Iónu Beleză și a anunțat eșirea lui din partida liberală, prin o scrisoare adresată președintelui clubului liberal, br. Frideric Podmaniczky.

—o—

† **Alexandru de Tompa**, vice-șpanul comitatului Brașov, a răposat ieri după o boală grea și îndelungată în vârsta cea mai frumoasă a vieții. În timpul cât a funcționat ca protonotar și în urmă, de abia un an, ca vice-șpan al acestui comitat, răposatul printr-o tractare dreaptă și imparțială a câștigat stima și simpatia tuturor locuitorilor din comitat, fără deosebire de naționalitate. El a fost unul dintre acei rari, de totu rari funcționari ai administrației ungurești, cari printr-o împlinire conștientă a datoriei lor, se șicu avânta mai pe sus de straturile păgubitoare ale șovinismului de rassă. Prin mărtea lui, comitatul Brașovului pierde pe unul dintre cei mai harnici, mai devotați și mai conștiențioși funcționari de administrație. Înormântarea răposatului se va face Joi, la orele 3 p. m., în cimiteriul rom. cat. din Blumena. Cu privire la această înormântare, d-lu protonotar comitatensu ne rogă să publicăm următorul:

Apelul la adresa membrilor municipali ai comitatului Brașov.

Înormântarea iubitului și neuitatului nostru vice-comite **Alexandru de Tompa** se ține în 1 Februarie a. c. la 3 ore d. a.; în urma acăsta rog pe onorații membri municipali, să binevoască a lua parte în corpore la acăsta înormântare.

Convenirea va fi la 1/2 3 ore după amădi înaintea edificiului institutului de pensiuine.

Dr. Fr. Jehel.
protonotariu.

—o—

La întrunirea săptămânală a Ligei din 15 l. c. a vorbit — scrie „Tara“ — d. C. D. **Dimitriu**, secretarul secției București. D-sa arată cu un umor forte fină cum unii nemernici exploatează cauza națională numai pentru gloriificarea loră proprie, numai pentru a-și ridica numele la acea înălțime, unde nici-odată nu-i pôte pane strimta loră inimă și inteligență. Vorbitorul termină cu un puternic îndemn pentru a ne ridica cu toții din micile hărțueli și dălnice înălțime cauzei, ce o apărăm Acăsta meritată lucrare a vorbitorului fu răsplătită cu numărósele aplause ale publicului adunat.

—o—

Quotele de pensiuine și de locuințe ale învățătorilor. Fôia oficială ungerescă publică o ordinațiune a ministrului **Csaky**, adresată tuturor municipiilor, prin care desființază cercul de influență al acestora referitor quotele de pensionare și de locuințe ale învățătorilor, și totodată le încunosciențază, că pe viitor aceste quote vor fi stabilite de-o comisiune alesă în simlul ministeriului de instrucție. De asemenea ministrul a provocat pe toți inspectorii ungeresci de școle, ca în rapórtle loră despre pensionari, să arete și valórea quotei pentru locuințe. O astfel de provocare au primit și autoritățile profesionale, ca în înțelesul acestei ordinațiuni, să ia dispozițiunile necesare, și să facă raportul ministrului despre demersurile loră în privința acăsta.

—o—

Adunare cehă disolvată. Organele d-lui ministru Hieronymi și-au dat dălele aceste testimoniu de cel mai turbat șovinism. Muncitorii cehi din capitala „Maghiariei“ au vrut să țină o adunare, dér organele d-lui ministru de interne i-a alun-gat sub cuvânt, că ei vorbiau numai în limba cehă. Acăsta violență brutală și despotică a provocat justa protestare a membrilor societății muncitorilor slav. Ei au început să cânte cântece slave și din cauza acăsta, dice „Magyar Hirlap“, câțiva dintre ei voră fi dați pe mâna judecării.

Furia hunică a ajuns până la nebuniă. Ce dice „conciliantul“ ministru Hieronymi?

—o—

Secțiunea Predeală a Ligei culturale va face la 23 Ianuarie v. sfințirea drapelului ei în Bușteni. Comitetul secției a trimis o adresă președintelui secției București, spre a-lu invita la acea serbare, împreună cu o delegațiune a acestei secțiuni. Cu acăsta ocaziune se va da un banchet și séra se va da la Azuga o serată dansantă în sala cantinei fabricii de postavu.

—o—

Societatea „România Jună“ din Viena. Din alu XXIII-lea raportul anual al acestei societăți aflăm, că în anul administrativ 1892-93 societatea a avut 47 membri ordinari, dintre cari 20 sunt din Transilvania, 16 din Bucovina, 7 din Bănătu și Ungaria, 4 din România. Societatea a ținut în cursul anului 13 ședințe ordinare, 4 literare și 2 festive. Biblioteca conține 832 opuri în 1124 volume și 138 broșuri. Fondul neatacabil al societății s'a sporit cu legatul de 1000 fl. alu fericitului Lazaru Baldi. Acăstu fond constă adă din 11,415 fl. 71 cr. Avere totală a societății: 12,893 fl. 72 cr. Din fondul societății s'a votat un ajutor de 25 fl., unui membru lipsit de mijlóce; s'a votat și un premiu pentru cel mai bun operat cetit în ședințele ei. Premiul l'a dobândit membrul N. Puicanu.

—o—

Banul Croației în Budapesta. Lui „Budapesti Hirlap“ i-se telegrafiază din Agram, că peste câteva dăle Banul **Khuenhedervary** va merge la Budapesta, ca să ceară monarhului aprobarea prealabilă a câtorva proiecte de legi, și în deosebi să ia măsură necesare pentru împlirea scaunului metropoliei din Agramu.

—o—

Inspirațiunile lui Mahomed. Cetim în „Românul“: Intr'unu cercu sciințific din capitală discutându-se dălele aceste asupra inspirațiunilor lui Mahomed, o persoană arătând, că aceste inspirații nu sunt cătuși de pe pământ de neluat în serios, a relatat unu curios faptu, ce se petrece în București. D-sa spune, că un bărbat de sciință exactă, cunoscut profesor de chimia, lucră de două luni la o scriere de domeniul chimiei, care este menită a răsturna teoriile, cari formă adă basa acestei sciințe. Lucrarea o elaboră chimistul nostru, sub influința spiritului unui mare chimist străin, mortu acum doi ani. Persoana, care a dat acăsta informație, asigură, că o ține dela însuși profesorul în cestiune.

—o—

Bombe și proclamații. Din Palermo se telegrafiază, că în oficiul vamal din **Trapani**, a sosit o ladă trimisă din Tunis, adresată pe numele locuitorului **Gami**. Lada fiind suspectă, funcționarii au desfăcut-o. Au aflat în ea 6 bombe și mai multe mii de proclamații, în cari poporul din Sicilia este provocat, să se răscóle, fiindcă guvernul italian lasă pe supuși săi să móră de fôme. Gami a fost deținut numai decătu și cu ocazia acăsta au dat peste o listă de membri ai unei lige secrete, cari aveau problema, de-a ațța focul revoluției în Palermo și în alte orașe. S'au făcut 160 de arestări.

Ajutor pentru școlele din Blașiu.

(Urmare).

Valeriu Popu, stud. cl. VII în Blașiu, a colectat în Clușiu dela: I. Petran fiscal comit. 5 fl.; Emeric Pap avocat 5 fl.; Ladislau Papp pretore 5 fl., Lad. Tosia secr. de fin 2 fl.; Leont. Popu, jude de trib. 20 fl.; Aurelu Isacu, avocat 5 fl.; A. Bohățelu cãp. pens. 10 fl.; Nic. Domșa, propriet. 5 fl. Suma totală 57 fl.

Ales. Crăciunescu, preot în Chineză, a colectat dela: Al. Creciunescu 10 fl.; Dr. T. Putici, proto-presb. Timișóra 5 fl.; Dr. Itu, Timișóra 2 fl.; Dr. P. Teyile, Timișóra 1 fl.; G. Ardeleanu, Timișóra 1 fl.; Suma totală 19 fl.

Alexandru Sima, preot în Pericelu, a

colectat dela: Al. Sima 5 fl.; Al. Borbola, not. 3 fl.; Iuliana Cosma 2 fl. Suma 10 fl.

Ioanu Pascu, stud. cl. VII în Blașiu, a colectat în Comloș-mare dela: Vichentie Ciolacu 5 fl.; Teod. Pascu 10 fl.; Iónu Suci 2 fl.; Iulianu Bogdanu 2 fl.; Emilu Bogdanu 1 fl.; B. Komloser Sparcass 5 fl.; Sztancsu Ilie 2 fl.; Teodoru Vlarescu 1 fl.; Iónu Pascu 5 fl.; Iónu Ciolacu 1 fl.; Iuliu Vuia 1 fl.; P. Miulescu 1 fl.; Pavelu Fumoru 2 fl.; Georgiu Mezinu 1 fl.; Eremie Fumoru 1 fl.; Petru Flesiru 50 cr.; Iónu Păcurariu 1 fl.; Ștef. Mihalovicu 1 fl.; Ștef. Antoniu 1 fl.; Păcățanu 50 cr.; Ionu Șerbanu 1 fl.; Schilling Gebhard 1 fl.; G. Illinu 2 fl. Suma totală 48 fl.

Ioachim Langa, preot în Tătarlăua, a colectat dela: Ioachim Langa 2 fl.; Eliă Surdu 2 fl.; Nic. Banea 20 cr.; Borza Ilie 10 cr.; A. Romanu 10 cr.; Ar. Dondia 10 cr.; V. Munteanu, jun. 10 cr.; Safta Banea 10 cr.; Emiliu Dragea, învăț. 1 fl.; Pan. Bratu 30 cr.; Arionu Surdu 10 cr.; Lucianu Tutela 10 cr.; G. Tarna 20 cr.; G. Gărlonța 20 cr.; Vas. Gărlonța 10 cr.; Arion Borza 10 cr.; Aron Borza 20 cr.; Nic. Tufa, jun. 20 cr.; Urdă Sinica 20 cr.; G. Urdă 10 cr.; Nic. Urdă 10 cr.; I. Borza Nuie 10 cr.; V. Munteanu, sen. 10 cr.; V. Macaveiu 10 cr.; Fira Țreanu 10 cr. Suma totală 8 fl. Comuna Șeica-mică 4 fl.

Ionu V. Rusu, protop. Sibiului, a colectat dela: Iónu V. Rusu 100 fl.; Fond. școl. gr. cat. Sibiu 20 fl.; Cassa bis. gr. cat. Sibiu 10 fl.; N. Toganu, coop. gr. cat. 5 fl.; P. Broșteanu publicist 1 fl.; Simionu Stoița 1 fl.; Nic. Goganu 50 cr.; Toma Câmpănu 20 cr.; I. Dușa 30 cr.; B. Barna 10 cr.; Luca Dușa 10 cr.; N. Goganu, sen. 20 cr.; N. Romanu 50 cr.; P. Hedu 20 cr.; Maria Hedu 10 cr.; Ilie Vintilă 10 cr.; G. Schiuler 20 cr.; Maria Bulea 9 cr.; Andr. Micu 10 cr.; Maria Petruțu 20 cr.; Nic. Vladu 15 cr.; I. Câmpănu 20 cr.; I. Csernea 20 cr.; I. Baci 20 cr.; Șt. Suci 20 cr.; Toma Barna 1 fl.; Maria Stângăciu 1 fl.; Iónu Jurea 1 fl.; Aron Lupănu 5 fl.; L. Băcilă 20 cr.; V. Tecaru 20 cr.; D. Irimie 10 cr.; G. Halik 40 cr.; Regina Gherasimu 10 cr.; I. Popa 50 cr.; Iac. Docea 40 cr.; Filemon Oros 2 fl. Suma totală 152 fl. 74 cr.

(Va urma)

TEATRU ÎN BRAȘOVU. Directorul societății teatrale germane din Sibiu, d-lu **Leo Bauer**, aduce la cunosciință, că are de gând a da aici în Brașov unu ciclu de 14 reprezentații, în sala otelului centralu Nr. 1, începând dela 14 Februarie n. a. c. Persónele din cari se compune trupa sunt: Regia: Iuliu Schöntag, Ferd. Bill regisor. Iac. Pazeller capelmaistru Bărbații: Leop. de Beer, primul cântăreț; Fried. Becker alu doilea cântăreț de opere. Ferd. Bill regisor și comic; Alex. Leichter, comic drastic; Miksa Preger, primul erou; Fritz Müller șarje, Hugo Pacher cântăreț II, Hans Brandt, soluri de caracter, Carl Satorg pentru role mai bătrâne, Iulius Schöntag regisor și roluri de caracter. Gustav Hedwig, cassar. **Damele:** Anna Benisch, cântăreță în role bătrâne, Augusta Bill, partia II, Karla Fürst prima cântăreță de opere, Käthe Hütter damă de salon, Sofia Müller subretă, Klara Maschek prima în roluri de mamă, Clody Saldern prima eroină și amoresă, Paula Ulmann naivă. Mitzi Rank a doua amoresă, Gisi Erdödy, Irma Palmag, Sidi Rot pentru părți mai mici de cântat, Maria Ungar cântăreță locală, Hermina Vogl prima cântăreță, 6 bărbați și 6 dame în cor. Până acum următoarele piese sunt proiectate a se reprezenta: **Comedii și drame:** „Heimat“ de Ludemann, „Zwei glückliche Tage“ de Schönthan, „Die Orientreise“ de Blumenthal, „Das Heiratsnest“ de Davis, „Der ungläubige Thomas“ de Lants, „Talisman“ de Fulda. **Opere și Operete:** „Cavalleria rusticana“ de Mascagni, „Postillon de Longumeau“ de Adam, „Cadunde Erben“ de Weinberger, „Schelm v. Bergen“ de Oelschlägel, „Vogelhändler“ de Zeller, „Zigeunerbaron“ de Strauss. Orchestra e compusă din musica noastră orașenescă. Abonamente pentru 12 reprezentații se potă face în fiă-care dă la domnul cassaru G. Hedwig, strada orfanilor Nr. 36, dela 3—6 ore d. a. Prețurile locurilor: I Cercle 12 fl., II Cercle 8 fl., Locu numerotat 6 fl.

Literatură.

Vatra, fôia ilustrată pentru familia, apare la București de 2-ori pe lună în editura Librăriei școlilor **C. Sfetea**. Abonamentul costă: pentru România 20 lei, pentru Austro-Ungaria 24 coróne la anu Nr. 2 a apărut cu următorul sumar: Graiul omenesc, de I. Slavici; Flórea și păralu, poesiă, de V. D. Păun; În clasă, poesiă de G. Murnu: Poveste, de I. L. Caragiale; O clipă, Copacul, poesi de Tr. Demetrescu; Mara (Urmare), de I. Slavici; Lupii 'n vatră, poesiă de P. Dulfu; Răsbunarea de Carmen Sylva, trad. lib. de I. L. Caragiale; Mama, poesiă de G. Coșbuc; Felu de felu. — În textu se află mai multe ilustrațiuni, dintre cari cu deosebire vre-o optu sunt de-o frumsețe rară, executate cu multu gustu și artă. În totalu, noua revistă tipărită pe hărțiă velină și cu multă îngrijire, se presentă forte bine.

A apărut piesa musicală „Vino lele!“, pentru coru bărbătescu, de **I. Vidu**. Prețulu 30 cr. Comande a se adresa la autoru în Ludoșu.

În editura librăriei **N. Ciurcu** din Brașov a apărut: „Elemente din Constituția patriei“, séu drepturile și datoriile cetățenesci pentru școlele populare române, de **Vasile Goldișu**, profesor. Tiparul tipografiei **A. Mureșianu**, Brașov. Prețulu 20 cr. séu 40 bani.

Darwin și darwinismu, conferință de **Z. C. Arbure**. O broșură de 28 pag., apărută în tipografia „Toma Basilescu“ din București (Bulevardulu Elisabeta 111).

„**Elena**“, cunoscutul romanu de **Dimitrie Bolintineanu**, ediție nouă, împărțită, în două volume, cuprindând în totalu 312 pag., cu mai multe ilustrațiuni în textu. Prețulu ambelor volume 4 lei. De vânzare la editura diarului „Universulu“ din București (Strada Brezoianu), se pôte însé procura și dela librăria Ciurcu din Brașov cu prețulu de 2 fl.

DIVERSE.

Unu prafu în contra hoților. Unu fabricantu din Pesta a avisat poliția, că posedă unu felu de prafu, cu mijlocirea căruia se pôte pune mâna pe hoț. Etă cum s'au petrecut lucrurile: **D. Emilu Schroebl**, făcu de vr'o câte-va săptămâni neplăcuta constatare, că cassa sa de bani era dălnicu jefuită de unu hoțu necunoscut. Tóte cercetările rămânând fără de rezultat, d. Schroebl se adresă domnului **Telek**, profesor la școla comercială din Frantszstadt. Acesta dădu unu prafu, pe care se-lu întindă în fiă-care séră pe cassa cu bani. Acelu prafu, avea ciudata proprietate de a vâpsi cu albastru, aproape de neobservat, mâna celui ce ar fi umblat la cassă, și de a lua o colóre din ce în ce mai vie prin spălare. În prima dă, fabricantulu constată dispariția a 80 de napoleoni din cassă. **D. Schroebl** adună imediatu personalulu fabricii și pe impiegați și fiă-care fu invitat să se spele. Unul dintre impiegați rămăsă mai în urmă, și care se cam codea, trebui să se spele și el. Totuși făcu, ca și ceilalți. D'abia își băgase mânil în apă și ele luară o colóre albastră închisă, Schroebl se duse dreptu la acelu om, și îi duse: — Tu ești hoțulu! Nenorocitul, unu anume Edes, făcu îndată tóte mărturisirile.

Cătu costă turnulu Eiffel. Cu ocazia viitóri expoziții mari, ce se va ține la 1903, turnulu Eiffel trebe să fiă dărmatu. Așa se hotărise la început. Acăsta nu se pôte însé din cauza enormelor cheltueli. Construirea turnulu a costat 7 milioane, 457,000, dintre cari 4 milioane s'au datu la lucrători. Dărămarea va costa 3 milioane; pe lângă acestea mai trebe despăgubită. Ast-felu, că la urma urmei, în casu de dărîmare, turnulu va costa peste 10 milioane de fr.

Proprietari: **Dr. Aurel Mureșianu**.
Redactoru responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 30 Ianuarie 1894.

Renta ung. de aur 4%	117.50
Renta de corone ung. 4%	95.05
Impr. ca'il. fer. ung. in aur 4 1/2%	127.50
" " " " argint 4 1/2%	102.10
Oblig. " " " de ost. I. emis.	123.50
Bonuri rurale ungare.	95.10
" " croate-slavone.	99.-
Ioaprum. ung. cu premii.	150.-
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin.	142.25
Renta de hartie austr.	98.10
" " argint "	97.85
" " aur "	120.-
Losuri din 1860.	147.-
Actii de-ale Banței austro-ungar.	1024.-
" " ung. de credit.	428.25
" " austr. de credit.	358.25
Napoleon d'ori.	9.97
Marci imp. germ.	61.32 1/2
London (lire sterlinge).	125.45
Rente de corone austr.	97.20

Cursul pieței Brașov.

Din 31 Ianuarie 1894.

Banote rom. Cump.	9.82	Vend.	9.86
Argint român.	9.75	"	9.80
Napoleon d'ori	9.91	"	—
Galbeni	5.80	"	—
Ruble rusești	—	"	—
Marci germane	135.-	"	—
Lire turcești	10.10	"	—
Seris. fone. „Albina” 6%	—	"	—
" " " 5%	101.50	"	102.50

Mobile

Din cauza mutării sunt **de vânzare mobile de totu noue și frumoșe, constătore din garnituri de salon, de odae de dormit și prândit, precum și obiecte de lipsă pentru bucătăria în strada Sf. Ioan Nr. 4.**
— Totu acolo se află de vânzare și unu pianu vechiu cu prețu de 70 fl. 2—3

Din cauza desfacerei negoțului este

DE VÂNDARE

o întocmela completă pentru tunsul și țesutul de postavuri cu tote uneltele necesare; și adeva o mașina de țesu, mașina de tuns, cazanu de vaporu ș. a. ș. a.

Informațiuni detaliate la Franz Stenner, Brașov Strada Castelului (Burggasse) Nr. 16. 2—6

MAGAZIN DE MANUFACTURI

„CRUCEA ALBĂ”

Brașov

Strada Vămii Nr. 5.



„CRUCEA ALBĂ”

Brașov

Strada Vămii Nr. 5.

SORTIMENT MARE

de postavuri, mătăsuri de rochi pânzării, șifone, linajuri, crețone, parcheturi, wadmoluri de rochi, oxforduri, basmale de lână și creton. Panclici în diferite color.

PENZĂTURI ALBE ȘI COLORI.

Sortimentu mare în albituri de dame și bărbați, cari putem a le servi Onorabilei clientele

Cu prețuri forte moderate.

3—10. Cu stimă, **SPUDERCA & TEMESVARI**

Plătire avantațiosă în rate!

Am onore a aduce la cunoșcința On. publicu, că **vându specialu numai**

MOBILE de ARADU,

recunoscute în intraga Ungaria și în Ardelu, ca fiind fabricate din materialu bun și solid.

Fabricatele se efectuescu de firma Reinhardt Fülöp.

Arangiamentu

pentru oda de dormit, de prândit și de salone, în diferite stiluri, cu prețuri eftine,

cari întrecu ori și ce concurența, atatu în bani gata, catu și în rate.

Se potu cumpera în magazinulu meu din strada Spitalului Nr. 62.

Totu acolo se potu capeta orologe, tablouri, oglinzi, manufacturi cu prețurile cele mai eftine și convenabile.

Cu deplina stimă: **ALBERT GRÜNWARD.**

331.6—10

Arangiamentu completu

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se potu cumpera în librăria Nicolae Ciurcu, și în taturgeria I. Gross.

INSTITUTULU DE CREDITU

ȘI DE ECONOMII

„ALBINA”

FILIALA BRAȘOVU,

Giro-Conto

la banca

Anstro-Ungar.

Recomandam P. T. public pentru plasare de capitale

Scrisurile fonciare de 5%
ale „Albinei” inst. de cred. și econ. în Sibiu.
Acelea sunt emise în bucăți a fl. 1000 și fl. 500 și se fructifică cu **netto 5%**, fără nici unu scădemnt.

Cuponii de interese se răscumpăra la jumătate de anu la 1 Ianuarie și 1 Iulie la casele institutului din Sibiu și Brașov și la „Pester ung. Commercial-Bank” în Budapesta fără nici unu scădemnt și liber de ori ce provisiune.

Pentru fructificarea punctuală și răscumpărarea scrisurilor fonciare garantă:

1. Ipotecile, care în sensulu legel pentru scrisuri fonciare din anul 1876 sunt menite exclusiv pentru coperirea detentorilor de scrisuri fonciare și ascurate prin intabulare în cărțile fundare în favorulu acelora, asupra cărora se emit scrisuri fonciare până la maximum 1/3 a valorei de prețire, ceea ce se confirma prin controla Comitetulu de supraveghiare pe flă-care seris fonciar emis.

Scrisurile fonciars ofer deci o siguranța mai mare ca și pupilară.

2. Fondulu de garanție de fl. 200,000 specialu al scrisurilor fonciare, preseris de legea amintita pentru mai mare siguranța a detentorilor de scrisuri fonciare, care fondu e detașatu din capitalulu de acțiuni alu institutulu.

3. Tota cealaltă avere a institutulu inclusive fondulu de rezervă.

Scrisurile fonciare de 5% ale „ALBINEI” atăt cu privire la siguranța lor absolută, cât și ca una din chârțiile indigene cele mai fructifere se recomandă deci de sine pentru plasarea de capitale, de bani pupilari, fonduri publice și private etc. și le vindem pe cât ajunge provisiunea lor în cursul de marfa al bursei din Budapesta.

La cumpărarea unei cantități mai mari le oferim în cursul mijlociu.

„ALBINA”
institut de credit și de economii
FILIALA BRAȘOV.

30—*

Curată reciprocitate. — Fără acționari.

Totu venitul revine celor asigurati.

Celu mai mare și bogatu institutu de bani din lume.

Fondulu de asigurare
907 milioane
franci.



Asigură viața după modalitățile cele mai diferite și mai favorabile.

Cu prospecte și cu cele mai bune informațiuni servesce:

Subdirecțiunea Ardelenă seu agentura principala locala
Brașov, ulița Neagră Nr. 45.

39—*

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:
Trenulu de persoane: 8 ore dimineța.
Trenulu accel.: 2 ore 9 min. după am.
Trenulu mixtu: 10 ore 25 minute sera.

2. Dela Bucuresci la Brașov:
Trenulu accel.: 2 ore 18 min. după am.
Trenulu mixtu: 7 ore 1 minute sera.
Trenulu accel.: 10 ore 17 minute sera.

3. Dela Zărnesci la Brașov.
Trenulu mixtu: 6 ore 10 min. dimineța.
Trenulu mixtu: 1 ora 14 min. după am.

4. Dela Ch.-Oșorhei la Brașov.
Trenulu de persoane: 8 ore 18 min. dimin.
Trenulu mixtu: 1 ora 49 min. după am.
Trenulu mixtu: 6 ore 56 min. sera.

Plecarea trenurilor din Brașov:

1. Dela Brașov la Pesta
Trenulu mixtu: 5 ore 10 min. dimin.
Trenulu accel.: 2 ore 45 min. după am.
Trenulu de persoane: 7 ore 43 min. sera.

2. Dela Brașov la Bucuresci:
Trenulu accel.: 5 ore 15 minute dim.
Trenulu mixtu: 11 ore înainte de am.
Trenulu accel.: 2 ore 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zărnesci:
Trenulu mixtu: 9 ore 5 min. dimineța.
Trenulu mixtu: 4 ore 55 min. după am.

Dela Brașov la Ch.-Oșorhei.
Trenulu de persoane: 5 ore 46 min. dim.
Trenulu mixtu: 8 ore 50 minute a.
Trenulu mixtu: 3 ore 10 min. după am.